

PORTFOOLIO KOOSTAMISE JA HINDAMISE JUHEND, arborist, tase 4

1. Üldinfo

Allpool toodud juhendi järgi koostatud portfoolio esitatakse järgmistel juhtudel:

- 1) Arboristiõppurite ettevõttepraktika arvestamiseks (praktikaperioodil tehtud tööde kohta);
- 2) arboristi, tase 4, kutse taotlemisel (kolmel taotlemisele eelnenud aastal tehtud tööde kohta);
- 3) arboristi, tase 4, kutse taastõendamisel (kolmel taastõendamisele eelnenud aastal tehtud tööde kohta).

Portfoolio esitatakse Kutseandjale (Eesti Arboristide Ühingule) elektrooniliselt, üheainsa digiallkirjastatud pdf-dokumendina 1 kuu enne kutseeksamit. Eksamile tulles esitatakse see CD-kettal või mõnel muul arhiveerimist võimaldaval andmekandjal. Arboristiõppurid esitavad samadele nõuetele vastava portfoolio arboristieriala koordineerijale 1 kuu enne praktikaseminari.

Taotleja peab oma tööd ja tegevusnäitajaid kirjeldama piisava selguse ja täpsusega, et kõigi kehtivas kutsestandardis kirjeldatud kompetentside omamine oleks tõendatud. Portfoolio peab olema autentne: koostatud taotleja enese poolt ning kajastama üksnes omaenda tehtud töid. Koostamisel tuleb järgida nii õigekirja kui vorminõudeid, kuna see võimaldab teha järeldusi kutset läbiva kompetentsi punktide 10.6 ja 10.7 kohta. Hindamiskomisjoni liikmetel on õigus eksami ajal või praktikaseminaril esitada portfoolio, aga ka kutsestandardis loetletud teadmiste kohta täiendavaid küsimusi või läbi viia vestlus taotlejaga.

2. Portfoolio ülesehitus ja vorm

Portfoolio osad on:

- 1) tiitelleht;
- 2) portfoolio omaniku CV;
- 3) vaadeldaval perioodil tehtud tööde loetelu, korrastatuna arboristi kehtivas kutsestandardis loetletud tööde järgi;
- 4) vormikohane eneseanalüüs (vt allpool, lisa 1);
- 5) lisa 2 etteantud pealkirjade järgi liigendatud tõendusmaterjal: fotod, lepingud, meediakajastused, soovituskiri tööandjalt, klientidelt kogutud tagasiside jms (tagasiside klientidelt on nõutav vähemalt kolme erineva objekti kohta).

3. Portfoolio hindamine

Arboristikutse esmataotlejate või taastõendajate portfooliot hindavad Kutseandja poolt määratud hindamiskomisjoni liikmed. Arboristiõppurite praktikaportfooliot hindavad eriala koordineerija poolt määratud komisjoni liikmed. Portfoolio hinnatakse süsteemis arvestatud/mittearvestatud.

Portfoolio on arvestatud, kui:

- selles sisalduvas kompetentsipõhises eneseanalüüsis on analüüsitud kõiki arboristitöö osi ja tegevusnäitajaid, sh teadmised ja kutset läbiv kompetents, analüüsivad töö osad ja tegevusnäitajad on loetletud etteantud vormil, tabel 1);
- eneseanalüüs ja tõendusmaterjalid on autentsed ning reflektiivse iseloomuga (st, analüüs sisaldab ka tehtud vigade ja õnnestumiste analüüsi ning neist õppimist);
- tõendusmaterjalid on valitud nii, et need võimaldavad teha järeldusi taotleja kompetentside kohta; kompetents loetakse puuduvaks, kui tõendusmaterjal ei kinnita selle olemasolu;
- portfoolio vormistus ja õigekiri vastavad vormi- ja ametikeele nõuetele;
- portfoolio omanik vastab õigesti talle esitatud võimalikele kontrollküsimustele.

KOMPETENTSIPÕHISE ENESEANALÜÜSI VORM, arborist, tase 4

Võrrelge oma tegevust arboristi kutsestandardis esitatud tegevusnäitajatega. Tõendusmaterjal valige viimase 3 aasta jooksul tehtud tööde hulgast. Liigendage tõendusmaterjal töö osade ja tegevusnäitajate kaupa (vt lisad 1 ja 2). Viited konkreetse tõendusmaterjali asukoha kohta portfoolios esitage allpool, ridadel „viide tõendusmaterjalile“.

Arboristi, tase 4, kohustuslikud kompetentsid:	
1.	VÕSA- JA KET TSAAGIDEGA TÖÖTAMINE
1.1. Hindab töömaad ja selle eripärast tulenevaid riske. Valib sobivad töö- ja turvavahendid vastavalt töö iseloomule. Veendub töö- ja turvavahendite korrasolekus.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
1.2 Töötab võsasaega lähtudes tööülesandest, kasutab ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
1.3 Töötab kettsaega lähtudes tööülesandest, kasutab ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
1.4 Hooldab töö- ja turvavarustust, lähtudes vajadusest ja arvestades kasutus- ja hooldusjuhendeid	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
1.5 Annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi, vajadusel kutsub professionaalse abi ja teavitab õnnetusjuhtumist vastavalt etteantud korrale asjakohaseid isikuid.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
2.	PUITTAIMEDE ISTUTAMINE JA ÜMBERISTUTAMINE
2.1 Tähistab istutustööde teostamise koha, tagamaks võimalike kõrvalseisjate (jalakäijad, sõidukid jms) turvalisuse. Valmistab ette istutuskoha, lähtudes tööülesandest ning arvestades istiku ja selle juurestiku suurust, kasvupinnase iseloomu ning muid asjaolusid.	

Eesti Arboristide Ühing

Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
2.2 Valib istutamiseks kvaliteetsed ja tööülesandele vastavad istikud. Tagab objektile olevate taimede nõuetekohase hoiustamise.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
2.3	Istutab puittaimi, arvestades istiku eripära ja puu bioloogiat ning projektist ja kasvukohast tulenevaid nõudeid.
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
2.4 Valmistab püsival kasvukohal kasvava puu juurekava ja võra ette ümberistutamiseks uuele püsivale kasvukohale.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
2.5 Teeb istutatud puittaimedele või ümberistutatud puudele järelhooldust, lähtudes tööülesandest, puu ja kasvukoha eripärast ning bioloogiast. Kasutab järelhoolduseks sobivaid töövahendeid ja -materjale. Hindab visuaalselt istutatud 4 taimede seisundit ja hooldusvajadust ning rakendab vajadusel meetmeid taimede juurdumise ja elujõulisuse tagamiseks.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
2.6 Korrastab objekti ja taastab haljastuse	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
3.	PUITTAIMEDE LÕIKAMINE JA RAIE
3.1. Koostab riskianalüüsi ja valib sobivad riskide maandamise meetmed.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
3.2. Hindab hoolduslõikuse vajadust, arvestades puu seisundit, bioloogiat, kasvukohta (tänav, park, parkmets, koduaed, õhuliini lähedus vm) ja majandamissuunda. Planeerib lõikustöid lähtudes hoolduslõikuse vajadusest, mahust, võimalikest riskidest ning võrasse tõusmise meetodist.	

Eesti Arboristide Ühing

Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
3.3 Teeb puittaimede kujunduslõikust, lähtudes puu bioloogiast ja liigilisest eripärast ning majandamissuunast, kasutades sobivaid töövahendeid ja ohutuid töövõtteid.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
3.4 Teeb puittaimede hoolduslõikust (võra puhastamine, harvendamine, tõstmine) kas tõstukilt või köielt, lähtudes puu bioloogiast, vanusest, tervislikust seisundist, liigilisest eripärast ja majandamissuunast, kasutades sobivad töövahendeid ja ohutuid töövõtteid	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
3.5 Hindab langetamise ohufaktoreid ja langetab turvaliselt puid (täistüvedena või sektsioonidena). Tagab raie käigus inimeste, vara ja ümbritseva keskkonna ohutuse. Vastavalt tellijaga sõlmitud kokkuleppele järkab langetatud tüved ja käitleb raiejäätmeid	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
3.6 Hooldab parkmetsi, lähtudes parkmetsa hoolduskavast ja/või parkmetsa majandamise ja ökoloogia põhimõtetest.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide portfoolios esitavale tõendusmaterjalile	
3.7 Vastavalt tellijaga sõlmitud kokkuleppele käitleb raiejäätmeid ja taastab haljastuse	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
4.	VILJAPUUDE HOOLDAMINE
4.1 Planeerib lõikustööd, lähtudes viljapuude bioloogiast ning seisundist	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
4.2 Teeb viljapuude hoolduslõikust kasutades asjakohaseid töövahendeid, lähtudes puu liigist, sordist, pookealuse tüübist, hooldusvajadusest ja seisundist.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	

Eesti Arboristide Ühing

4.3 Kaitseb viljapuude tüvesid ja võrasid kahjustavate mõjude eest, lähtudes liigist, kasvukohast ja kahjustavatest teguritest (päikesekahjustus, ulukid, mehaanilised vigastused jne).	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
4.4 Hindab väetamisvajadust ja väetab.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
4.5 Teeb taimekaitseteid, lähtudes kahjustuse iseloomust (kahjurid, haigused) ning preparaaside kasutusjuhistest.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
5.	PUITTAIMEDE ERIHOOLDUSTÖÖDE TEGEMINE
5.1 Koostab riskianalüüsi ja valib sobivad riskide maandamise meetmed.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
5.2 Rakendab ehitusobjektidel kasvavate puittaimede võra, tüve ja juurte kaitseks asjakohaseid meetmeid, lähtudes puu bioloogiast ja puu kaitset reguleerivate normdokumentide ning muude ettekirjutuste nõuetest.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
5.3 Valib sobiva tugivöö tüübi, paigaldamise skeemi ja materjali. Paigaldab puudele tugivööd, valides tugivöö tüübi, paigaldamise skeemi ja materjali vastavalt puu seisundile.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	567.
5.4 Hindab kasvupinnase seisundit ning rakendab meetmeid kasvupinnase parandamiseks (nt õhustamine ja väetamine).	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
5.5 Rakendab kaitsemeetmeid puittaimi kahjustavate mõjurite vastu, lähtudes liigist, kasvukohast ja kahjustavatest teguritest (nt päike, soolad, ulukid, mehaanilised vigastused jne).	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	

Eesti Arboristide Ühing

5.6 Valib sobiva tugivöö tüübi, paigaldamise skeemi ja materjali. Paigaldab puudele tugivööd, valides tugivöö tüübi, paigaldamise skeemi ja materjali vastavalt puu seisundile.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
5.7 . Vastavalt tellijaga sõlmitud kokkuleppele korrastab objekti.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
6.	TÕSTUKILT TÖÖTAMINE
6.1 Koostab riskianalüüsi ja valib sobivad riskide maandamise meetmed.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
6.2 Valib ja tellib sobiva tõstuki, lähtudes töö iseloomust.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
6.3 Veendub, et tõstuk on töokorras ja läbinud ettenähtud tehnilise kontrolli. Seab tõstuki ohutusse tööasendisse.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
6.4 Juhib tõstuki liikumist ja/või suhtleb tõstukijuhiga või groundsmaniga, kasutades kokkulepituid märguandeid. Hooldab või langetab puid, arvestades tõstukilt töötamise ohutusjuhendeid ja puude hoolduseesmärke. Teeb koostööd korvis töötava abilisega. Tagab inimeste, vara ja keskkonna ohutuse töö käigus.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
7.	RONIMISKÕITEGA TÖÖTAMINE
7.1 Koostab riskianalüüsi ja valib sobivad riskide maandamise meetmed.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
7.2 Lähtudes tööülesandest valib nõuetekohaselt sertifitseeritud ronimisvarustuse, isikukaitse- ja töövahendid ning veendub nende tehnilises korrasolekus.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	

Eesti Arboristide Ühing

7.3 Teeb köielt puuhooldus- või langetustöid, arvestades hoolduse- ja raie eesmärgi. Teeb koostööd groundmaniga ning tagab inimeste, vara ja keskkonna ohutuse töö käigus.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
7.4 Hooldab ronimisvarustust, arvestades tootjapoolseid juhiseid	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
8.	ESMAABI ANDMINE JA PÄÄSTEVÕIMEKUS
8.1 Hindab olukorda sündmuskohal, lähtudes enese ja kannatanu ohutusest ning võimalikust õnnetuse põhjusest. Maandab järgneda võivate õnnetuste riski ja teavitab päästeteenistust.	
Kompetentsi tõendamine	
Viide tõendusmaterjalile	
8.2 Hindab kannatanu seisundit visuaalselt, verbaalselt ja/või manuaalselt, selgitades esmaabi andmise vajaduse vastavalt vigastuse eripärale.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
8.3 Hindab vajadust ja võimalusi tuua kõrgtööd tegev kannatanu maapinnale.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
8.4 Toimetab võimalusel abitus seisundis kannatanu turvaliselt maapinnale, kasutades selleks kas oma või kannatanu ronimissüsteemi.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
8.5 Annab esmast elupäästvat abi vastavalt oma pädevusele ja vigastuse eripärale või järgib päästeteenistuse juhiseid.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
8.6 Teavitab juhtunust asjakohaseid isikuid.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
9	JUHTIMINE, JUHENDAMINE JA MAJANDAMINE
9.1 Tutvub lähteülesandega ning koostab tööga seotud kulude kalkulatsiooni või hinnapakkumise,	

Eesti Arboristide Ühing

lähtudes töö eripärast ning arvestades kehtivatest õigusaktidest tulenevaid nõudeid.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
9.2 . Sõlmib tellijaga lepinguid, võtab objekte tööks vastu ja annab neid üle. Dokumenteerib tehtud tööd vastavalt lepingule.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
9.3 . Nõustab kliente puuhooldusega seotud küsimustes	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
9.4 Veendub vajalike lubade ja kooskõlastuste olemasolus. Nende puudumisel korraldab nende hankimise või hangib need, arvestades kehtivatest õigusaktidest tulenevaid nõudeid.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
9.5 Juhib ja juhendab kaastöötajaid, annab edasi erialast oskusteavet.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
Viide tõendusmaterjalile	
10.	ARBORIST, TASE 4, KUTSET LÄBIV KOMPETENTS
10.1 Peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi, järgib arboristi eetikanorme (Lisa 1 - arboristi kutse-eetika).	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
10.2 Peab kinni kokkulepetest, täidab endale võetud ülesandeid tähtajaliselt ja kvaliteetselt.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
10.3 Näeb ette oma tegevuse või tegevusetuse tagajärgi ja võtab vastutuse nende eest.	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
10.4 On avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös; suhtleb klientide ja kolleegidega, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
10.5 Järgib oma töös keskkonnahoiu, sh liigikaitse põhimõtteid	
Kompetentsi tõendamine	<i>(max 2000 tähemärki)</i>
10.6 Kasutab arvutit iseseisva kasutaja tasemel (vt Lisa 2 – digipädevuste enesehindamise skaala)	

Eesti Arboristide Ühing

Kompetentsi tõendamine <i>(max 2000 tähemärki)</i>
10.7 Kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2. On võimeline suhtlema tööalaselt ka vähemalt ühes võõrkeeles tasemel A2 (Lisa 3 – keelte oskustasemete kirjeldused).
Kompetentsi tõendamine <i>(max 2000 tähemärki)</i>

TÕENDUSMATERJALID

Esitage tõendusmaterjalid arboristitöö osade ja tegevusnäitajate kohta selles järjekorras ja selliste nimetustega nagu olete näidanud Lisas 1 esitatud kompetentsipõhisel eneseanalüüsi vormil. Tõendusmaterjalid eraldage üksteisest järgmiste pealkirjade abil:

1. Võsa- ja kettsaagidega töötamine (p 1.1 ... 1.5)
2. Puittaimede istutamine ja ümberistutamine (p 2.1 ... 2.6)
3. Puittaimede lõikamine ja raie (p 3.1 ...- 3.7)
4. Viljapuude hooldamine (p 4.1 ...4.5)
5. Puittaimede erihooldustööde tegemine (p 5.1 ... 5.7)
6. Tõstukilt töötamine (p 6.1 ... 6.4)
7. Ronimiskõitega töötamine (p 7.1 ... 7.4)
8. Esmaabi andmine ja päästevõimekus (p 8.1 ... 8.6)
9. Juhtimine, juhendamine ja majandamine (p 9.1 ... 9.5)
10. Arboristi, tase 4, kutset läbiv kompetents (p 10.1 ... 10.7)

Eesti Arboristide Ühing

Eesti Arboristide Ühing

Eesti Arboristide Ühing